

Minek nevezzetek?

A Seiko Spring Drive-val több mint egy év alatt szerzett tapasztalatom közreadása előtt talán tisztázni kellene, hogy mi is a Spring Drive. Amíg ezt bogozgattam, vitába keveredtem azzal a leegyszerűsítő nézettel, hogy van mechanikus vezérlésű és kvarcvezérlésű óra... punctum.

Noha szerintem a kvarcóra nem szitokszó, mégsem tudok egyetérteni. Vályi tanár úr Órajavítási szakmai ismeretek I. Alapismeretek című tankönyve 3. B) Az óraszerkezetek felépítése című fejezete is hét részre osztja a szerkezeteket. Ebben benne van a külső és belső vázszerkezet és a szabályozók is egy-egy egységként. Szóval egyáltalán nem leegyszerűsítő.

Gyűjtésem során a hangvillás, majd az elektromechanikus szerkezetek között beleakadtam olyan szerkezetekbe (Bulova Accuquartz 224 és Lucs 3055), amelyeknél a pontosság fokozására az eredeti vezérlőt „megfejték” kvarcvezérléssel. Ezt nyugodtan nevezhetjük hibridvezérlésnek. A kvarcok között rádióvezérléssel fokozzák a pontosságot (Junghans, Casio, Seiko és mások). Vettem magamnak a bátorságot és egy kissé eltérő „órarendszertan”-t alakítottam ki, melynek egyszerűsített változata honlapomon megtalálható, így itt részleteibe nem bonyolódnék. Később, mikor Anton Kreuzer Armbanduhren (Nikol Kiadó, 2005, Hamburg) című könyvéhez hozzájutottam, örömmel tapasztaltam, hogy ő is hasonló felosztást alkalmaz.

A Spring Drive-ig azonban hiányzott a mechanikus-kvarc hibrid. Kombinálják ugyan a mechanikával a kvarcórát (ETA Autoquartz, Seiko Kinetic stb.), de az esetben az energiabevitel és -tárolás problémáját

próbálták megoldani kvarcórában, nem pedig a mechanikus óra pontosságát fokozni kvarcvezérléssel.

A Spring Drive működési elvét nem ismertetem, mert a Seiko honlapja mellett az Óra Magazin is megtette már: 2005. augusztus/szeptember (36. szám) Seiko Spring Drive – Mechanika + elektronika.

Ekkor kezdett érdekelni a Spring Drive, azonban az világos volt, hogy

újonnan, listaáron sosem fogom megvenni. Egy kicsit még nyugtattam magam, hogy az Európában kapható modellek megjelenése nem is tetszett az oldalnézetben cérnaspulni alakú tokjával és a számlapon tolakodóan nagy helyet elfoglaló járástartalék-kijelző miatt. A valóság azonban az, hogy valamivel magyarázni akartam magamnak, hogy miért is nem adok egymillió forintot egyetlen óráért.

Hiába telt-múlt az idő, nagyon foglalkoztatott a Spring Drive. Végül nagy szerencsével, másodkézből, az EU-n belülről, mélyen a listaár alatt meg tudtam venni egy Grand Seiko Spring Drive-ot, amit Európában nem forgalmaznak és papírjai szerint Tokióban vették.

Amikor a dobozt kinyitottam, kiderült, hogy sokkal szebb, mint a fotók alapján gondoltam.

Hivalkodástól mentes, egyszerű tokja oldalnézetben hármasszögű, de a sima, fényes lünettának folytatása a nagyrészt matt acéltok. Az üveg hátlap természetesen vállal csatlakozik a tokhoz, de ez karon nem is látszik. A számlap felől nézve a fülek érintőleg csatlakoznak a lünetta köréhez. A tokfül élettörése szintén fényes. A három sorból álló fémszík középső szemeinek két oldalán van egy-egy 1 mm-es fényes sáv, a többi matt acél.

Ezzel a tok megjelenése éppen belefér az én türesembe. Ennél több fényes felületet én már túlzásnak tartottam volna. A GS jelzésű méretes, csavarozott korona a 3-asnál van.

A számlap amennyire csak lehet, a Seiko egyik fő irányataként régről ismert egyszerű, klasszikus megjelenést követi. A matt, ezüstös fényű számlapon fényes ródiumosított szerelt indexek jelzik az órákat. 6-nál, 9-nél, 12-nél trapéz, a többinél keskeny téglalap alaprajzúak. A 3-asnál fényes keretű dátumabakot találunk. A feliratok elhelyezése szimmetrikus, a rátett SEIKO felirat szinte a 11-esre és az 1-esre van függesztve, a típust jelző feliratok az 5-ösön és a 7-esen vannak virtuálisan megtámasztva.

Egy elem van a számlapon, mely megtöri a szinte teljes szimmetriát, a járástartalék-kijelző. Szerencsére szó sincs itt a Japánon kívüli világnak szánt

Spring Drive-ok kétszeresen túlméretezett kijelzőjéről. Ez a mutató hosszban a fele a kismutatónak, így mérete nem zavaró. A 90 foknál kicsit nagyobb kör-cikk segédszámlap peremén szélesedő recézett sáv jelzi félreérthetetlenül a felhúzottság mértékét.

Csupán az elhelyezés szokatlan, 7-esnél van a tengelye, íve pedig a 8-as mellől a középpont irányába tart. Mivel a szerkezet felépítésének adottsága a korona és a járástartalék-kijelző relatív helyzete, a kijelző csak úgy kerülhetett volna a 8-as mellé, ha a korona a 4-eshez kerül. Így azonban hiába lett volna elegánsabb a számlap, a korona helyzete miatt sportosabbá vált volna a tok. Így merem állítani, hogy a legjobb kompromisszumot választották a tervezők. A fényes, szépen kidolgozott, de egyszerű Dauphin óra- és percmutató jól illeszkedik a számlap stílusához. A teljesen egyszerű másodpercmutató nem alakjával, hanem a Spring Drive-hajtásból, pontosabban fékezésből adódó folyamatos „úszás”-ával hívja fel magára a figyelmet.

Az üveg hátlapon át a szerkezetre tekintve, első, felületes pillantásra szépen kidolgozott mechanikus automatának is nézhetné az ember. Nyoma sincs a tömeg kvarcórák műanyag alkatrészeinek. Matt felületű rotor, genfi csíkozású híd, félfényes fogaskerekek. Egy dolog „hiányzik” az automatához, a billegő.

Van azonban helyette majdnem 12-nél egy sárgaréz színű kerék, amely állni látszik, de valójában egyenletes fordulatszámmal hagyja forogni a kvarcvezérelt elektromágneses fék. Ezért becézem ezt a szabályozást Seiko-ABS-nek.

Egy pillantásra beleszeretni nem nehéz, de milyen lesz a tartós együttélés?

Természetesen a napi mérést választottam, hogy a lehető legpontosabb képet kapjam az óra képességeiről. Mivel ezt a tartós vizsgálatot nagyon fontosnak

tartom, napi hordás mellett vizsgáltam az órát. Mivel járástartaléka 72 óra egy-egy napon megengedtem azt a luxust magamnak, hogy más órát vegyek fel, még az ellenpróbák is megvoltak: hogyan megy hordás nélkül.

A rövid válasz, hogy kiválóan. A napi eltérésben csak kétfajta érték fordult elő a 0 és a +1 másodperc. A váltakozás csak abban volt, hogy minden harmadik vagy, negyedik napra esett-e az 1 másodperces sietés, természetesen az úszó mutatónak megfelelően a váltások sem ugrásszerűen történtek, hanem a 3., 4. napon kerekíteni kellett, hogy ez még 0, vagy már 1 másodperc sietés.

Ezekon a napokon az egyetlen mérési eredmény megállapításához 3–4 leolvasást is végeztem. Ennek megfelelően mind a három idődiagram, a napi, heti és a havi is csodálatosan unalmas képet mutat, akárcsak a napi eltérések sűrűségfüggvényének ábrája (1. ábra).

Havi átlagosan 8 másodperces sietése egy modern, minőségi kvarcórától elvárható, stabilitása azonban nagyon jó. Egy év után, mikor a kvarcórák havi mérési közé is betettem eredményeit, azonnal az élmezőnybe került, rögtön a nagy pontosságú Longines VHP mögé.

Az utóbbi 20 év egyik legeredetibb ötlete mellett nagyon tetszik, hogy Seiko tanult a legelső piacra dobott kvarcóra, az 1969 karácsonyán elhamarkodottan a boltokba engedett Astron esetében elkövetett hibájából és több, mint negyed századot hagyott a fejlesztésre. Megértel! Kíváncsi leszek, hogy a 2–3 év múlva esedékes, a gyárban végrehajtandó kötelező szerviz mennyivel könnyíti majd meg a pénztárcámat, annak azonban örülök, hogy szerény gyűjteményem így is legdrágább darabja bőven beváltotta a hozzá fűzött reményeket.

Makszy Gábor
www.mechanikus.hu

